

Anonymiserad version

Översättning

C-560/19 - 1

Mål C-560/19

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

23 juli 2019

Hänskjutande domstol

Juzgado de lo Mercantil n.º 3 de Valencia (Spanien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

11 juli 2019

Kärande:

GT

Svarande:

Air Nostrum Líneas Aéreas del Mediterráneo, S.A.

[utelämnas] [Uppgifter om tvisten och parterna]

BESLUT

[utelämnas] [Uppgifter om den hänskjutande domstolen]

Ort: VALENCIA

Datum: 11 juli 2019

BAKGRUND

ETT.- Nationellt mål i vilket förhandsavgörande begärs

GT väckte talan mot lufttrafikföretaget Air Nostrum Líneas Aéreas del Mediterráneo, S.A. och yrkade ekonomisk kompensation med 600 euro i enlighet med artikel 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av

den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91, på grund av att hon anlände till den slutliga bestämmelseorten mer än 24 timmar försenad i förhållande till tidtabell. Hon yrkade även ett skadestånd på 99,65 euro på grund av att hon till följd av förseningen gick miste om en hotellövernattning på bestämmelseorten, som hon bokade i förväg och som hon tvingades betala för. **[orig. s. 2]**

De faktiska omständigheter som åberopas i ansökan är följande:

1).- Käranden ingick avtal med Iberia – ett bolag som bedriver lufttransport av passagerare med biljetter som det säljer – om en flygresa från Alicante till Chicago, såsom framgår av bilaga 3 till ansökan. Resan omfattade två delar:

- Den första delen avsåg sträckan Alicante-Madrid den 9 september 2018 klockan 09.40 med ankomst till Madrid klockan 10.50. Denna flygning utfördes av lufttrafikföretaget Air Nostrum, Líneas Aéreas del Mediterráneo, S.A.

- Den andra delen avsåg sträckan Madrid-Chicago samma dag, med avgång klockan 11.55 och ankomst till bestämmelseorten klockan 14.20. Denna flygning utfördes av lufttrafikföretaget Iberia.

2).- Den första flygningen (Alicante-Madrid) var försenad vid ankomsten till Madrid. Käranden uppger att förseningen var en timme. Svaranden medger förseningen men anser att den var 30 minuter.

3).- Till följd av denna försening, missade passageraren sin anslutande flygförbindelse för den andra delen av resan.

4).- Passageraren ombokades och anlände till den slutliga bestämmelseorten Chicago mer än 24 timmar försenad.

TVÅ.- Tolkningsfrågor

I förevarande mål har dom ännu inte meddelats [utelämnas] [nationella processrättsliga frågor]. För att kunna avgöra målet anser domstolen att det är nödvändigt att begära ett förhandsavgörande.

TRE.- Uppgifter om parterna och övriga medverkande i målet

Parterna i det nationella målet är GT, **[orig. s. 3]** [utelämnas] [advokatens namn], i egenskap av kärande, och Air Nostrum Líneas Aéreas del Mediterráneo, S.A., [UTELÄMNAS] [advokatens namn], i egenskap av svarande.

RÄTTSLIGA GRUNDER

ETT.- Unionsrätt

- 1.- Skäl 7 i förordning (EG) nr 261/2004 [utelämnas] har följande lydelse: ”För att garantera en effektiv tillämpning av denna förordning bör de skyldigheter som där föreskrivs åvila det lufttrafikföretag som utför eller avser att utföra flygningen, antingen med eget flygplan eller med flygplan som det leasar med eller utan besättning eller också på annan basis.”
- 2.- I artikel 2 i förordning [(EG) nr] 261/2004 föreskrivs följande: ”*I denna förordning avses med a) lufttrafikföretag: ett lufttrafikföretag med giltig licens, b) lufttrafikföretag som utför flygningen: ett lufttrafikföretag som utför eller avser att utföra en flygning enligt ett avtal med passagerare eller som ombud för en annan juridisk eller fysisk person som har ett avtal med denna passagerare.*”
- 3.- I artikel 2 i förordning [(EG) nr] 261/2004 föreskrivs att med ”*slutlig bestämmelseort [avses] den bestämmelseort som anges på den färdbiljett som visas fram vid incheckningsdisken eller, i händelse av direkt anslutande flygförbindelser, bestämmelseorten för den sista flygningen: alternativa anslutande flygförbindelser som är tillgängliga ska inte beaktas om den ursprungliga planerade ankomsttiden respekteras*”. [orig. s. 4]

I sin dom av den 26 februari 2013 i mål C-11/11, Folkerts, slog EU-domstolen fast att det ”... när det gäller flygningar med anslutande flygförbindelser, endast är den försening som konstaterats föreliggande i förhållande till den tidtabellsenliga ankomsttiden till den slutliga bestämmelseorten – det vill säga bestämmelseorten för passagerarens sista flygning – som är av betydelse vid bedömningen av huruvida det föreligger en rätt till schablonmässig kompensation enligt artikel 7 i förordning [(EG)] nr 261/2004”.

- 4.- I artikel 3.5 i förordning [(EG) nr] 261/2004 föreskrivs följande: ”*Denna förordning skall tillämpas på alla lufttrafikföretag som tillhandahåller transport av passagerare som omfattas av punkterna 1 och 2. Om ett lufttrafikföretag som inte har ett avtal med passageraren fullgör skyldigheter enligt denna förordning, skall företaget anses göra detta som ombud för den person som har ett avtal med passageraren.*”
- 5.- I artikel 5.1 c i förordning [(EG) nr] 261/2004 föreskrivs att vid inställd flygning ”*ska de berörda passagerarna ha rätt till kompensation, i enlighet med artikel 7 i förordningen, av det lufttrafikföretag som utför flygningen*”.
- 6.- I artikel 7.1 i förordning [(EG) nr] 261/2004 regleras rätten till ekonomisk kompensation och den har följande lydelse: ”*Vid hänvisning till denna artikel skall passagerare få kompensation som uppgår till*
  - a) 250 euro för alla flygningar på högst 1500 kilometer,
  - b) 400 euro för alla flygningar inom gemenskapen på mer än 1500 kilometer, och för alla övriga flygningar på mellan 1500 och 3500 kilometer,
  - c) 600 euro för alla flygningar som inte omfattas av a och b.

När avståndet beräknas skall utgångspunkten vara den sista bestämmelseort där nekad ombordstigning eller inställd flygning kommer att leda till att passagerarens ankomst i förhållande till tidtabell försenas.” [orig. s. 5]

- 7.- I dom av den 19 november 2009 i de förenade målen C-402/07 och C-432/07, Sturgeon, och av den 23 oktober 2012 i de förenade målen C-581/10 och C-629/10, Nelson, jämställde domstolen en kraftigt försenad ankomsttid med en inställd flygning.
- 8.- I artikel 5.1 i rådets direktiv 90/314/EEG föreskrivs att medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att se till att den arrangör och/eller återförsäljare som är part i avtalet är ansvarig för att åtagandena enligt avtalet fullgörs på ett korrekt sätt, oavsett om dessa skall fullgöras av arrangören eller återförsäljaren eller av andra leverantörer av tjänster. Detta ansvar skall inte inverka på arrangörens eller återförsäljarens rätt att kräva ersättning av dessa övriga leverantörer av tjänster.
- 9.- Artikel 13 i förordning [(EG) nr] 261/2004 har följande lydelse: ”*Om det lufttrafikföretag som utför flygningen har betalat kompensation eller uppfyllt andra skyldigheter som åligger lufttrafikföretaget enligt denna förordning, skall ingen bestämmelse i förordningen tolkas som en inskränkning av lufttrafikföretagets rätt att begära kompensation från någon, däribland tredje man, i enlighet med tillämplig lag.*”
- 10.- I punkt 2.2.3 i kommissionens tillkännagivande av den 15 juni 2016 föreskrivs följande: ”*I enlighet med artikel 3.5 ansvarar alltid det lufttrafikföretag som utför flygningen, och exempelvis inte ett annat lufttrafikföretag som kan ha sålt biljetten, för skyldigheterna enligt förordningen. Begreppet ’lufttrafikföretag som utför flygningen’ introduceras i skäl 7.*”
- 11.- I dom av den 7 september 2017 i mål C-559/16, Bossen, slog domstolen fast att bestämmelserna i förordning [(EG) nr 261/2004] ”*fastställer ... en rätt till kompensation för passagerare utan att skilja på om de anländer till sin slutliga bestämmelseort med hjälp av en direktflygning eller med en flygning med anslutande flygförbindelser*”.

TVÅ.- Skäl för att begära ett förhandsavgörande [orig. s. 6]

1.-Såsom framgår av föregående avsnitt, förefaller unionsrätten föreskriva att det är det lufttrafikföretag som utför flygningen som är skyldigt att betala ekonomisk kompensation enligt artikel 7 i förordning [(EG) nr] 261/2004, oavsett vem som har sålt biljetten, det vill säga oavsett vilket det avtalslutande lufttrafikföretaget är. Denna situation förefaller uppenbar när det är en resebyrå som har sålt biljetten och som därmed har ingått avtalet med passageraren. Frågan är hur det förhåller sig när den som säljer biljetten är ett företag som bedriver lufttransport av passagerare men som inte utför flygningen, vilken i själva verket utförs av ett annat företag till följd av en allians mellan olika lufttrafikföretag. Så förhåller det sig i det nationella målet. Det är där Iberia som har sålt biljetten och det är ett

företag som bedriver lufttransport av passagerare. Det är emellertid inte Iberia som utför flygningen från Alicante till Madrid, eftersom den i själva verket utförs av ett annat företag, i det här fallet Air Nostrum, till följd av en allians mellan de två företagen.

Frågan uppkommer därför huruvida skyldigheten att betala kompensation enligt artikel 7 i förordning [(EG) nr] 261/2004 enbart och uteslutande åligger det företag som faktiskt utför flygningen eller om den även får åläggas det företag som inte utför flygningen men som ingår avtalet och som också bedriver lufttransport av passagerare. Med andra ord är frågan huruvida ett företag som bedriver lufttransport av passagerare och som säljer biljetten men som i själva verket inte utför flygningen, kan anses omfattas av begreppet ”*lufttrafikföretag som utför flygningen*”.

Den första frågan som ställs är således följande: Med avseende på artikel 2 b och artikel 3.5 i förordning [(EG) nr] 261/2004, kan ett företag som bedriver lufttransport av passagerare och som säljer biljetten men som i själva verket inte utför flygningen, anses omfattas av begreppet ”*lufttrafikföretag som utför flygningen*”?

2.- Om ovannämnda fråga ska besvaras nekande uppkommer frågan vem som ska betala kompensationen när [orig. s. 7] två eller flera lufttrafikföretag har medverkat i det faktiska utförandet av en och samma flygning när den har en anslutande förbindelse.

Europeiska unionens domstol har som nämnts slagit fast att det avgörande kriteriet för att en skyldighet att betala ekonomisk kompensation ska föreligga, är att flygningen är mer än 3 timmar försenad till den slutliga bestämmelseorten i förhållande till tidtabell. Detta oberoende av om förseningen uppstod vid avgången, under själva flygningen eller till följd av en försening vid en anslutande flygförbindelse.

Det är den sistnämnda omständigheten som väcker frågor om hur förordning [(EG) nr 261/2004] ska tolkas. Problemet uppkommer i det fall då flygresan såsom i det nationella målet är uppdelad i två delar, där var och en av delarna handhas av ett lufttrafikföretag som ansvarar för att utföra flygningen och en anslutande flygförbindelse missas på grund av en försening i samband med den första delen av flygningen. Närmare bestämt när förseningen vid den första delen av flygningen är mindre än tre timmar men förseningen till den slutliga bestämmelseorten är större än tre timmar på grund av den missade anslutande flygförbindelsen.

För det fallet att det rör sig om olika flygningar råder det inget tvivel om att det föreligger rätt till kompensation.

Problemet är när det rör sig om en enda flygning med en anslutande flygförbindelse. I förevarande fall utförde det lufttrafikföretag som ansvarade för flygningen den med en försening i förhållande till tidtabell, men denna försening

understeg tre timmar. Till följd av förseningen under den första delen av flygresan, uppstod emellertid en kraftig försening på den slutliga bestämmelseorten.

På grund av detta uppkommer följande frågor: Föreligger det en rätt till kompensation för passagerarna enligt artikel 7 i förordning [(EG) nr] 261/2004 om flygningen är uppdelad i flera delar och det till följd av en mindre försening (under tre timmar) på en av sträckorna, uppkommer en kraftig försening (över tre timmar) på den slutliga bestämmelseorten på grund av att en anslutande flygförbindelse har missats? Om ovanstående fråga ska besvaras jakande: Om det är olika lufttrafikföretag som utför flygningarna på de olika sträckorna, är då det **[orig. s. 8]** lufttrafikföretag som utför flygningen på den sträcka där det uppstod en mindre försening (under tre timmar) men som gjorde så att den anslutande flygförbindelsen missades och det därmed uppstod en kraftig försening (över tre timmar) på den slutliga bestämmelseorten, skyldigt att betala den ekonomiska kompensation som avses i artikel 7 i förordning [(EG) nr] 261/2004?

BESLUT

DOMSTOLEN MEDDELAR FÖLJANDE BESLUT: Mot bakgrund av ovanstående hänskjuts följande tolkningsfrågor till Europeiska unionens domstol för ett förhandsavgörande:

1.- Kan ett företag som bedriver lufttransport av passagerare och som säljer biljetten men som i själva verket inte utför flygningen, anses omfattas av begreppet ”*lufttrafikföretag som utför flygningen*”.

2.- Om ovanstående fråga ska besvaras nekande: Föreligger det en rätt till kompensation för passagerarna enligt artikel 7 i förordning [(EG) nr] 261/2004 om flygningen är uppdelad i flera delar och det till följd av en mindre försening (under tre timmar) på en av sträckorna, uppkommer en kraftig försening (över tre timmar) på den slutliga bestämmelseorten på grund av att en anslutande flygförbindelse har missats? Om ovanstående fråga ska besvaras jakande: Om det är olika lufttrafikföretag som utför flygningarna på de olika sträckorna, är då det lufttrafikföretag som utför flygningen på den sträcka där det uppstod en mindre försening (under tre timmar) men som gjorde så att den anslutande flygförbindelsen missades och det därmed uppstod en kraftig försening (över tre timmar) på den slutliga bestämmelseorten, skyldigt att betala den ekonomiska kompensation som avses i artikel 7 i förordning 261/2004?

[utelämnas] **[orig. s. 9]** [utelämnas]

[utelämnas] **[orig. s. 10]** [utelämnas] [Avslutande fraser och namnteckningar]